

Työeläkelaitoksille

KATSAUS SOVELTAMISASIOISTA 1/96

TEL-palkka

TEHDASPALOKUNNASSA TYÖSKENTELEVIEN VAKUUTTAMINEN

Oy ja kolme muuta samaan konserniin kuuluvaa yhtiötä sekä yksi samalla tehdasalueella toimiva yhtiö ovat perustaneet yhteisen tehdaspalokunnan. Oy hoitaa ja veloittaa ko. yhtiöiltä tehdaspalokunnasta aiheutuneet kulut, jotka jaetaan yhtiöiden kesken jakoperusteena palovakuutusarvot. Oy maksaa myös päivystys- ja harjoituspalkkiot kaikille palokuntalaisille yhtiöstä riippumatta, suorittaa ennakonpidätyksen ja maksaa sosiaaliturvamaksun.

Työntekijöille tehdaspalokuntaan osallistuminen on vapaaehtoista. Palopäällikkönä toimii eläkkeellä oleva henkilö, jolle Oy maksaa pientä palkkaa. Päivystykset ovat normaalin työajan ulkopuolella yleensä viikonloppuisin. Myös harjoitukset pidetään yleensä normaalin työajan ulkopuolella. Palkkio maksetaan päivystys- ja harjoituspalkkioina tuntiveloituksena. Tehdaspalokunnalla ei ole erikseen tapaturmavakuutusta.

ETK: Tehdaspalokuntatyöstä saadut ansiot otetaan huomioon kunkin työntekijän varsinaisen työsuhteen TEL-palkassa. Oy:tä on pidettävä teknisenä maksunvälittäjänä ja työoikeudellinen työnantaja myös palokuntatyön osalta on kunkin työntekijän varsinainen työnantaja.

ETK:n lausunto ja päätös 4.3.1996, ETK sov11838 ja sov1643 (tiedustelut Aino Lassila)

* * *

TEL:n soveltaminen

ULKOMAISEN TYÖNTEKIJÄN TYÖSKENTELEY SUOMESSA

Kansainväliseen konserniin kuuluva hollantilainen yhtiö on lähettänyt X:n työskentelemään tytäryhtiönsä Suomeen. X on Australian kansalainen, joka on työskennellyt monissa maissa ennen Suomeen tuloaan. Hänen eläketurvansa on järjestetty hollantilaisessa vakuutusyhtiössä. Arvioitu Suomessa työskentelyaika on 3-5 vuotta.

ETK: TEL. EY:n sosiaaliturva-asetus 1408/71 koskee vain EU:n kansalaisia. Vakuuttaminen määräytyy Suomen lainsäädännön mukaan. Jos työntekijä on saman maan kansalainen kuin työnantaja, ei tarvitse vakuuttaa Suomessa, mikäli työskentely on tilapäistä ja kestää enintään kaksi vuotta. ETK:n lausunto 16.2.1996, ETK sov11834 (tiedustelut Telma Syri)

* * *

TEL/TaEL

INTERNET-TOIMITTAJAN TYÖ JA TYÖELÄKELAKIEN SOVELTAMINEN

Osakeyhtiön toimialana on Internet-sivujen suunnittelu, perustaminen ja päivitys. Yhtiön asiakkaina ovat yritykset, joille sivuja myydään. Kysymyksessä on yleensä yritystä koskeva mainossivu, joskus myös toimituksellinen juttu esim. jostakin tapahtumasta. Yhtiön Internet-toimittajien työ on siten suunnittelua, toimittamista, taittoa, juttujen kirjoittamista sekä myös teknistä työtä siltä osin kun tekstit asennetaan Internetiin.

ETK: Internet-toimittajiin on sovellettava TEL:a.

TaEL:n soveltamisalaan kuuluvat ammattiryhmät on lueteltu lain 1 §:ssä. Tämä ammattiryhmäluettelo on tyhjentävä ja siihen kuulumattomassa ammatissa toimiva henkilö ei voi kuulua TaEL:n piiriin. Koska TaEL:n 1 §:n mukaan vain sanoma- tai aikakauslehdien toimittaja tai toimituksellinen avustaja taikka muun painomenetelmällä aikaansaadun teoksen (esim. mainos) valmistaja kuuluvat lain soveltamisalaan, ei työsuhteessa olevien Internet-toimittajien työhön voida soveltaa TaEL:a. Näin ollen Internet-toimittajien työ kuuluu TEL:n soveltamisalaan siltä osin kuin lain soveltamisen edellytykset täyttyvät.

ETK:n lausunto 1.12.1995, ETK sov11820 (tiedustelut Heli Ovaskainen)

* * *

TaEL:n soveltaminen

LÄHETETYN TYÖNTEKIJÄN TODISTUS
TYÖNTEKIJÄN VAKUUTTAMINEN SUOMESSA

Musiikkitilaisuuksia järjestävä A on tiedustellut, onko TaEL-vakuutusmaksut maksettava sellaisesta ulkomaisesta, agentin kanssa tehdyn sopimuksen perusteella Suomessa työskentelevästä esiintyvistä taiteilijasta, jolla on lähetetyn työntekijän todistus ja palkka maksetaan suoraan esiintyvälle taiteilijalle itselleen eikä agentille.

ETK: jos työntekijällä on lähetetyn työntekijän todistus, ei työntekijää vakuuteta Suomessa

Sosiaaliturvasopimusten pääperiaate on, että työntekijä vakuutetaan työskentelymaassa. Ns. lähetettyjen työntekijöiden osalta on sosiaaliturvasopimuksissa sovittu pääsäännöstä poiketen. Lähetettynä työntekijänä pidetään työntekijää, joka työskentelee tilapäisesti toisessa sopimusmaassa ja joka on työsuhteessa lähtömaan työnantajaan.

Jos Suomessa työskentelevä esiintyvä taiteilija on saanut lähtömaan lain-säädännön mukaan lähetetyn työntekijän todistuksen (esim. E101), on tämä osoitus siitä, että työntekijä on työsuhteessa ulkomaiseen työnantajaan ja työntekijän eläketurva järjestetään lähtömaassa.

ETK:n kirje 20.2.1996, ETK sov11835 (tiedustelut Aino Lassila)

* * *

Suomen työeläkelakien soveltaminen**SUURLÄHETYSTÖSSÄ TYÖSKENTELEVÄN VAKUUTTAMINEN**

Suomessa tilapäisesti asuva X:n kansalainen, joka on työskennellyt X:n suurlähetystössä 30.6.1993 - 10.10.1995 välisenä aikana sihteerinä, on tiedustellut työnantajan velvollisuutta järjestää hänelle eläketurva Suomessa.

ETK: ei sovelleta Suomen työeläkelakeja

Pääsääntöisesti Suomessa tehtävään työhön sovelletaan Suomen työeläkelakeja riippumatta siitä, minkä valtion kansalaisia työnantaja ja työntekijä ovat tai missä näillä on pysyvä kotipaikka. Tästä pääsäännöstä voidaan poiketa paitsi sosiaaliturvasopimuksin myös sellaisissa tapauksissa, joissa ulkomaalainen työntekijä asuu ja työskentelee Suomessa tilapäisesti kotimaansa työnantajan palveluksessa. Suomen ja X:n välillä ei ole sosiaaliturvasopimusta.

Diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen mukaan diplomaattisten edustustojen eräät henkilöryhmät on vapautettu vastaanottajavaltion sosiaaliturvaa koskevista määräyksistä lähettävävaltion hyväksi tekemiensä palvelusten osalta.

Suomen sosiaalivakuutuslainsäädännön ulkopuolelle jäävät muun muassa edustuston hallinnollisen ja teknillisen henkilökunnan jäsenet sekä näiden talouteen kuuluvat perheenjäsenet, samoin edustuston palveluskunnan jäsenet. Edellytyksenä on, että he eivät ole Suomen kansalaisia tai Suomessa vakinaisesti asuvia (yleissopimuksen 37 artiklan 2 ja 3 kohdat).

Sihteerinä työskentelevä kuuluu joko edustuston hallinnolliseen ja teknilliseen henkilökuntaan tai edustuston palveluskuntaan. Koska henkilö ei ollut Suomen kansalainen ja asui Suomessa tilapäisesti, hän ei kuulunut Suomen sosiaalivakuutuslainsäädännön piiriin.

ETK:n kirje 2.2.1996, ETK sov11829 (tiedustelut Aino Lassila)

* * *

TEL/MEL

REKISTERÖIMÄTTÖMÄN YHDISTYKSEN PALVELUKSESSA TEHTY TYÖ JA TYÖELÄKELAKIEN SOVELTAMINEN

ETK:n lausunto: Rekisteröimättömän yhdistyksen palveluksessa olevan A:n katsottiin olevan työsuhhteessa ja hänen tekemäänsä työhön sovelletaan TEL:a.

A on työskennellyt lähetystyötä tekevän rekisteröimättömän yhdistyksen palveluksessa lähetysaarnajana ja hänen tarkoituksenaan on aloittaa lähetysaarnajana toimiminen eri puolilla Eurooppaa siten, että hän matkustaisi yhdistyksen laivalla eri maihin tehden leirityötä satamissa. Tarkoituksena on, että alusta pidetään tukikohtana, josta saarnamatkoja tehdään maihin.

Merimieseläkekassan tietojen mukaan kyseessä oleva laiva on kunnostettava eikä sillä ole tehty matkoja.

Yhdistyslain 58 §:n 2 momentin mukaan rekisteröimättömän yhdistyksen puolesta toiminut henkilö vastaa henkilökohtaisesti yhdistyksen puolesta tekemistään oikeustoimista. Vastuu koskee siten vain niitä henkilöitä, jotka ovat toimineet yhdistyksen puolesta. TEL 2 §:n 7 momentin mukaan avoimen yhtiön tai muun yhteisön sellaista osakasta, joka on henkilökohtaisesti vastuussa yhteisön sitoumuksista ei pidetä työsuhteessa olevana. TEL 2 §:n 7 momentin mukaisella vastuulla tarkoitetaan siten sellaista solidaarista vastuuta kaikista yhteisön velvoitteista, joka seuraa yhteisön osakkuudesta. Lainkohdan tarkoittama vastuu syntyy riippumatta siitä, onko osakas toiminut yhteisön puolesta vai ei.

Edellä esitetyistä lainkohdista johtuen, vaikka A toimii mahdollisesti rekisteröimättömän yhdistyksen puolesta ja vastaa niistä oikeustoimista henkilökohtaisesti, ei tällainen vastuu ole TEL 2 §:n 7 momentin tarkoittamaa vastuuta yhteisön sitoumuksista. Tästä johtuen A:n on katsottava oleva työsuhteessa ko. rekisteröimättömään yhdistykseen. Koska A:n tekemä työ on saatujen tietojen perusteella ollut pelkästään lähetystyötä eikä matkoja laivalla ole vielä tehty, A:n työn ei Merimieseläkekassan mukaan voida katsoa kuuluvan MEL:n piiriin. A:n työhön on siten sovellettava TEL:a.

ETK:n lausunto 6.11.1995, ETK sov11813 (tiedustelut Heli Ovaskainen)

* * *

Muuta ajankohtaista

E101 -TODISTUS KAHDESSA TAI USEAMMASSA EU/ETA-MAASSA TYÖSKENTELEVÄLLE

EU/ETA-alueella on omat sosiaaliturvasääntönsä kahdessa tai useammassa EU/ETA-maassa tavallisesti työskentelevälle (EU-asetus 1408/71 artikla 14.2.b). Nämä poikkeavat yhdessä EU/ETA -maassa työskentelevän säännöistä.

Yleensä kahdessa tai useammassa maassa työskentelevä kuuluu asuinmaansa sosiaaliturvan piiriin, jos hän tekee työtä myös asuinmaassaan. Jollei hän tee asuinmaassaan työtä, hän kuuluu työnantajamaan sosiaaliturvan piiriin.

ETK on aikaisemmin antanut todistuksen toistaiseksi, mutta STM ehdotti, että todistus annettaisiin jatkossa määräajaksi. Kelan ja ETK:n välillä on sovittu, että jatkossa todistus E 101 artiklan 14.2.b mukaisesti annetaan kahdeksi vuodeksi.

Jos todistukselle halutaan jatkoa, tulee työnantajan ottaa yhteys ETK:hon hyvissä ajoin ennen määräajan päättymistä sen selvittämiseksi, onko olosuhteissa tapahtunut muutosta. Varsinaista hakemusmenettelyä ei tarvita, mikäli olosuhteet ovat samat kuin lähettämistilanteessa.

ETK lähettää työnantajalle todistuksen mukana kirjeen, jossa kerrotaan uudesta menettelystä.

Asiasta on sovittu Ketku-työryhmän (=Kelan ja ETK:n yleistyöryhmä) kokouksessa 31.1.1996 (tiedustelut Anna-Stina Saurén)